

Însușirile și însemnătatea jertfei arderii de tot

Versete călăuzitoare: Levitic 1

În articolul acesta și cel următor va fi vorba despre jertfa de ardere de tot descrisă în cartea Levitic capitolul 1. Mai întâi vrem să ne preocupăm cu însușirile și însemnătatea jertfei arderii de tot (și în contrast cu jertfa pentru păcat și vină) și totodată vom studia ce însemnătate au aceste lucruri pentru noi astăzi. După aceea în partea a doua ne vom preocupa mai detaliat cu cel care aduce jertfa și cu preoții.

A. Fundalul

1. Chemarea făcută de Domnul din cortul întâlnirii

Cartea Levitic începe cu relatarea cum Domnul cheamă pe Moise, ca să-i vorbească. Prima dată când Dumnezeu cheamă un om a avut loc în grădina Eden, când omul s-a ascuns acolo de El. Atunci Dumnezeu a chemat pe om și a zis: „Unde ești?” (Geneza 3.9). Aceasta a avut loc după căderea în păcat, prin care omul a fost despărțit de Dumnezeu și înaintea lui Dumnezeu era mort spiritual. A doua oară a fost când de pe Muntele Sinai Dumnezeu l-a chemat pe Moise și i-a spus cum poporul ar putea să-I slujească pe baza Legii: „Dacă ... veți asculta de glasul Meu ...” (Exod 19.3-6). Acum, când citim pentru a treia oară, Dumnezeu a chemat iarăși, și El a făcut aceasta ca să facă cunoscut oamenilor cum ei se pot apropia de El.

Dumnezeu nu a vorbit de pe Sinai, așa cum a făcut mai înainte. Poporul a încălcat Legea, și astfel Dumnezeu, dacă ar fi vorbit iarăși de pe Sinai, putea numai să judece. Acum El S-a retras înapoia perdelei cortului din pustie – cu aceasta se încheie cartea Exod – și astfel prin intermediul preoției putea în har să vină împreună cu poporul. Cartea Levitic începe prin aceea, că Dumnezeu Se adresează poporului prin Moise. Acum exista jertfa de ardere de tot (Exod 29), ceea ce pentru Dumnezeu era o mireasmă plăcută și principial Îi dădea posibilitatea să recunoască poporul acesta ca popor al Său și să locuiască în mijlocul acestui popor. Înainte de a fi „Cortul întâlnirii” era un cort de întâlnire pe care Moise l-a ridicat în afara taberei și unde se ducea oricine vrea să caute pe Domnul și să se apropie de El. Însă odată cu finalul cărții Exod exista, cum am spus, Cortul întâlnirii. Când un om vine la acest cort, ca să se apropie de Domnul și să-I aducă ceva, lui i se spune din acest cort ce trebuie să facă.

2. Un om dintre copiii lui Israel

Se spune: „Când vreun om dintre voi ...”. Deci nu este un om deosebit – un preot, un levit, o căpetenie sau altcineva dintr-o clasă deosebită – ci oricine. Fiecare – chiar și cel mai sărac, cel mai mic, cel mai neînsemnat din popor – este apelat aici. Căci și un astfel de om aparținea aceluia care au fost salvați din Egipt, au trecut prin Marea Roșie, au cântat cântarea eliberării, care prin Lege au fost aduși în legătură cu Dumnezeu, care aveau pe Dumnezeu locuind în mijlocul lor. Într-un astfel de om se poate aprinde dorința să aducă ceva acestui Dumnezeu,

Însușirile și însemnătatea jertfei arderii de tot

care l-a salvat. Dumnezeu este acum așa de amabil și îi spune ce este plăcut Lui, ce vrea să aibă cu plăcere și cum să I se aducă. Căci un dar are valoare numai atunci dacă place celui căruia i se face.

Expresia „Când vreun om dintre voi” arată de asemenea că este o *chestiune* cu totul *personală*. Desigur această expresie ar putea să însemne și că Dumnezeu nu Se așteaptă să fie mulți cei care vor veni. Însă El Se bucură de fiecare.

3. A aduce un dar de jertfă

Ceea ce omul vrea să facă aici este în cele din urmă expresia dorinței lui de a se apropia de Domnul. Cuvântul „a aduce” are la rădăcina lui expresia „a se apropia”. Același lucru este valabil și pentru cuvântul „dar de jertfă”. Prima dată, când această formă de bază *karab* se întâlnește în Scriptură este în Geneza 20.4: „Dar Abimelec nu se apropiase de ea [Sara]”. Prin aceasta devine clar că prin această apropiere este vorba de o apropiere cu scopul unei părtașii intime. Deci dacă cineva voia să aibă părtașie cu Dumnezeu, atunci el trebuia să aducă ceva care era în stare să realizeze părtașia.

B. Însușirile deosebite ale jertfei de ardere de tot

1. O jertfă prin foc de mireasmă plăcută

Jertfa de ardere de tot era o jertfă mistuită de foc de o mireasmă plăcută pentru Domnul. Această jertfă mistuită de foc trebuie înainte de toate să fie diferențiată de jertfa pentru păcat și pentru vină. Despre jertfa pentru păcat și pentru vină nu citim – cu o *singură* excepție specială, când grăsimea este pusă pe altar -, că era ceva de o mireasmă plăcută. De aceea vedem foarte clar, că în cazul jertfei arderii de tot nu este vorba de o jertfă în care să se arate în vreun fel grozăvia păcatului. În jertfa arderii de tot vedem cum spre Dumnezeu se înalță numai desăvârșiri, glorii și frumuseți. Căci tămâierea [afumarea, parfumarea] ca jertfă de foc înseamnă „înălțare în fum”, așa cum și expresia „jertfă de ardere de tot” (ebraică: *olah*) înseamnă de fapt „înălțare”. Această afumare stă în contrast clar cu arderea ca jertfă pentru păcat, unde se folosește un alt cuvânt. O astfel de jertfă de foc o găsim pentru prima dată la Noe în Geneza 8. Acolo citim și că ea era o *mireasmă plăcută* pentru Domnul sau – altfel tradus – *mireasmă de liniștire*. Această jertfă a satisfăcut deplin pe Dumnezeu. Citim aceasta și în Efeseni 5.2: „Hristos ne-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru noi, ca dar și jertfă lui Dumnezeu, ca parfum de bună mireasmă.” Jertfa pentru păcat dimpotrivă era arsă ca jertfă în afara taberei ca ceva detestabil.

2. O jertfă de bună mireasmă

Și această însușire stă în contrast deosebit cu jertfele pentru păcat și pentru vină. Când un jertfitor aducea o jertfă de ardere de tot, atunci de fiecare dată devenea din nou conștient că el era plăcut înaintea lui Dumnezeu. În același fel și închinătorul nou-testamental este conștient că el este plăcut înaintea lui Dumnezeu, dacă el vine la Dumnezeu cu ceea ce înfățișează jertfa arderii de tot (vezi Efeseni 5.2). Pentru preot dimpotrivă aceasta nu are nici o însemnătate; la

Însușirile și însemnătatea jertfei arderii de tot

el nu este amintită. Noi nu citim că ea este o jertfă de o mireasmă plăcută pentru preot. Preotul a fost făcut o dată plăcut, atunci când a fost uns ca preot. Acum el este preocupat permanent în prezența lui Dumnezeu. Deoarece el știe că el a fost făcut plăcut odată pentru totdeauna, el nu are nevoie să i se amintească printr-o astfel de jertfă.

3. Era o jertfă din animale vii

Ceea ce aici a fost jertfit lui Dumnezeu era viață; era ultimul lucru care putea fi adus într-adevăr lui Dumnezeu (Ioan 10.17). În privința aceasta această jertfă se deosebește de jertfa de mâncare, unde nu este vorba că are loc moartea. Dumnezeu Își revendică viața pentru Sine. Din acest motiv și sângele trebuia să fie pentru Dumnezeu și nu trebuia mâncat.

Prima tablă a Legii cuprinde obligațiile omului față de Dumnezeu. Rezumând s-ar putea spune că omul trebuie să-și dedice viața lui Dumnezeu. Și aici vedem simbolic pe cineva care își dă viața deplin lui Dumnezeu. Când Domnul Isus citează prima poruncă, El spune: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta și cu tot sufletul tău și cu tot cugetul [sau: mintea, gândirea, înțelegerea] tău.”

4. Era o jertfă în totalitate

Dacă la Domnul Isus ar fi fost un singur gând, un singur pas în umblarea Lui, un singur sentiment, care să nu fi fost în totul pentru Dumnezeu, atunci El nu ar fi putut să fie o jertfă de ardere de tot pentru Dumnezeu. Însă Domnul Isus a dat *totul*, El nu a reținut nimic. În același fel *totul* a fost ars pe altar pentru Dumnezeu. El nu a folosit nimic pentru Sine Însuși, pentru propria plăcere sau pentru propria comoditate sau spre folosul Lui. Și Dumnezeu a prețuit toate acestea. Aici ni se spune foarte clar, că lucrarea de la cruce era pentru Dumnezeu.

C. Poziția jertfei arderii de tot și a jertfelor

Erau mai multe posibilități pentru a aduce un dar de jertfă. Prima jertfă, pe care Dumnezeu o numește aici, este jertfa arderii de tot. Ne-am putea întreba, de ce Dumnezeu începe aici cu jertfa arderii de tot. Căci ținând seama de păcatele, pe care un om le-a făcut, și de vina, pe care el a luat-o asupra lui, ar fi trebuit ca omul, care voia să se apropie de Dumnezeu, să vină mai întâi cu jertfa pentru păcat. Problema păcatului și a vinei trebuie mai întâi rezolvată. Și cu toate acestea Dumnezeu începe cu jertfa arderii de tot. El începe cu ceea ce *pentru El* era cel mai important și mai prețios, și nu ceea ce era cel mai important *pentru om*.

Cel mai important pentru Dumnezeu este jertfa arderii de tot și nu jertfa pentru păcat. În afară de aceasta, aici nu este vorba de felul cum un *păcătos* vine la Dumnezeu, ci cum un *răscumpărat* din poporul lui Dumnezeu se poate apropia de Dumnezeu. Omul devine aici plăcut înaintea lui Dumnezeu, prin aceea că el aduce o jertfă de ardere de tot.

D. Jertfa

1. Anumite animale

Jertfa arderii de tot trebuia să fie un animal – ceva, care trebuia să moară ca suplinitor. Vedem aceasta deja comparativ la Abel și Cain. Abel a adus o jertfă dintre cele mai bune animale ale turmei lui, Cain dimpotrivă, numai cereale.

Însă nu orice animal era potrivit pentru jertfă. Este de la sine înțeles, că numai animale curate puteau fi jertfite. Într-adevăr și gazelele și cerbii erau animale curate, dar cu toate acestea nu trebuiau aduse ca jertfă, deoarece ele erau animale sălbatice. Ca jertfă de ardere de tot trebuiau aduse animale. Aceasta arată spre faptul, că trebuiau să fie animale, care erau blânde. Și porumbeii erau potriviți, deoarece ei erau foarte răspândiți și pretutindeni ei puteau fi prinși ușor, respectiv ținuți. Pentru jertfa de ardere de tot nu se puteau folosi animale neîmblânzite, nestăpânite, sălbatice. Acestea nu erau un model potrivit al Domnului nostru, care chiar S-a dat pe Sine Însuși de bună voie.

2. Animale de jertfă diferite

Când este descrisă jertfa arderii de tot, sunt numite trei grupe de animale, care puteau fi jertfite, și sunt date trei pasaje, în care sunt descrise aceste trei grupe, care ne prezintă trăsături de caracter diferite ale Domnului Isus ca jertfă de ardere de tot. Vițeei, animalele mici (oi și capre) și a treia grupă o constituie turturelele și puii de porumbel.

Vițelul

În vițel vedem în mod deosebit activitatea, puterea, dar și perseverența, energia și supunerea de a sluji, care înaintează prin toate greutățile. Boii au fost folosiți înainte de toate ca animale de tracțiune. Prin toate greutățile ei au tras plugul la arat. Nu au dat înapoi dinaintea oricărei greutate sau denivelări. Pe de altă parte boul este folosit în Scriptură și ca model al animalului care slujește. Și el este o imagine a puterii: „Unde nu sunt boi, ieslea este goală; dar mult câștig este în puterea boului”, se spune în Proverbe 14.4.

Caracterul boului îl găsim prezentat foarte clar în evanghelia după Ioan:

- Domnul spune ucenicilor în Ioan 11.7-9: „«Să mergem din nou în Iudeea.» Ucenicii I-au zis: «Rabi, acum căutau iudeii să Te ucidă cu pietre, și din nou Te duci acolo?» Isus a răspuns: «Nu sunt douăsprezece ceasuri în zi? Dacă umblă cineva ziua, nu se împiedică.»” Ucenicii L-au atenționat cu privire la pericolul care Îl amenința în Ierusalim. Și cu toate acestea Domnul S-a dus acolo, așa cum un bou atunci ca animal de tracțiune mergea prin toate obstacolele.
- În Ioan 14.31 El spune: „Ridicați-vă, să plecăm de aici!”

Înșuririle și însemnătatea jertfei arderii de tot

- În Ioan 18.1,8 se spune: „După ce a spus aceste lucruri, Isus a ieșit împreună cu ucenicii Săi dincolo de pârâul Chedron, unde era o grădină, în care au intrat El și ucenicii Săi. ... V-am spus că *Eu* sunt. Deci, dacă Mă căutați pe Mine, lăsați-i pe aceștia să se ducă.”
- În Ioan 19.5,17 se spune: „Isus deci a ieșit afară, purtând cununa de spini și haina de purpură. Și, purtându-și crucea, El a ieșit la locul numit ‚al Căpățânii’, care în evreiește se numește Golgota, unde L-au răstignit.”

Totdeauna *El* ia inițiativa. *El* este Cel care merge statornic pe drumul acesta până la sfârșit. „El Și-a îndreptat fața hotărât să meargă la Ierusalim”, se spune în Luca 9.51. Acesta este caracterul vițelului. El era binevoitor să facă ceea ce Tatăl I-a poruncit, chiar și să treacă prin toate greutățile și obstacolele de pe cale. Acesta este și caracterul principal al jertfei arderii de tot, și de aceea vițelul se potrivește cel mai bine pentru a caracteriza jertfa arderii de tot.

Oaia

În oaie vedem mai mult caracterul liber consimțit și dăruirea pasivă, în blândețe să lase să vină asupra Sa ceea ce a fost hotărât, fără să cârtească sau să reproșeze ceva. Aceasta o citim mai ales în Isaia 53.7: „El a fost asuprit și El a fost chinuit, dar nu Și-a deschis gura; ca un miel pe care-l duci la tăiere și ca o oaie mută înaintea celor ce o tund, nu Și-a deschis gura”, sau în Ieremia 11.19: „Dar Eu eram ca un miel blând pe care-l duci la măcelărie.” Această supunere de bună voie și dăruire de bună voie pentru ceea ce a fost hotărât, o găsim în mod foarte deosebit la Domnul Isus, și de asemenea și aceasta este prezentat în evanghelia după Ioan: „Paharul pe care Mi l-a dat Tatăl, să *nu-l* beau?” (Ioan 18.11), și: „Această poruncă am primit-o de la Tatăl Meu” (Ioan 10.18).

Capra

Dimpotrivă găsim aici în capră, care aici este numită după oaie, cu toate că ea este amintită în aceeași grupă a animalelor mici, mai mult caracterul jertfei pentru păcat. Găsim confirmat aceasta în Levitic 4.27-31. Acolo ea este numită în prima alegere ca jertfă pentru păcat pentru oricine din popor; la fel și Levitic 16, unde găsim țapii jertfei pentru păcat adusă pentru popor. Cu toate acestea aici nu este jertfă pentru păcat, ci jertfă de ardere de tot. Însă faptul că este o *capră*, arată că Domnul Isus avea aptitudinea de a deveni jertfă pentru păcat. El avea aptitudinea de tratare a problemei păcatului. În Ioan 1.29 citim: „Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel care îndepărtează păcatul lumii”. Era numai *Unul singur*, care era capabil să rezolve problema păcatului, și acesta era Domnul Isus. Erau câțiva care aveau bunăvoință; Pavel voia să moară pentru poporul lui, și la fel și Moise. Însă cu toate că ei aveau *buna voință* pentru aceasta – caracterul oii -, ei nu aveau *capacitatea* de a face aceasta. Aceasta o avea numai Domnul Isus. Capra, spre deosebire de oaie, este un animal solitar. Și aceasta o găsim la Domnul Isus. Și El era Cel singuratic și drumul lui a devenit tot mai singuratic până la cruce. „Iată, vine ceasul, și acum a venit, ca să fiți risipiți fiecare la ale lui și pe Mine să Mă lăsați singur”, spune El în Ioan 16.32.

Păsările

Pasărea zburătoare pe cer arată că Domnul Isus era Omul din cer – un Străin singuratic aici pe pământ, care venise din cer, pentru ca aici pe pământ ca Străin să facă lucrarea pentru Dumnezeu. Tot caracterul Lui era ceresc. Și aceasta o găsim în evanghelia după Ioan, de exemplu în capitolul 3, unde se vorbește despre „Cel care a coborât din cer” (Ioan 3.13). Într-un alt capitol El se denumește „Pâinea care a coborât din cer” (Ioan 6.41). În mod special sunt numite aici turturelele și puii de porumbel.

Porumbelul este numit prima dată în Scriptură când Noe după potop l-a lăsat să zboare din corabie. El se reîntoarce cu o frunză de măslin în cioc, ceea ce arată că după judecată a venit pacea. Porumbelul este folosit și ca model al inocenței. „Fiți nevinovați ca porumbeii”, spune Domnul Isus (Matei 10.16). Și ochii, care deseori sunt comparați cu porumbeii – mai ales în Cântarea Cântărilor -, mărturisesc despre această inocență, de devotamentul curat. Privirea este îndreptată numai spre un singur lucru, și acesta este urmărit: voia Tatălui. Drept urmare și porumbeii erau potriviți să reprezinte jertfa arderii de tot.

3. Înșușirile deosebite ale animalelor

De parte bărbătească

Trebuia să fie un animal de parte bărbătească; aceasta înseamnă că animalul de jertfă trebuia să fie tare, să aibă putere. Bărbatul este capul creației, și de aceea genul masculin mărturisește despre responsabilitate, dar și despre energia cu care se realizează poziția în care Dumnezeu ne-a adus. Poziția noastră (despre aceasta vorbește genul feminin în Scriptură) este fără cusur, dacă Dumnezeu ne-a așezat într-o astfel de poziție, dar dacă noi nu mergem pe drumul nostru conform acestei poziții, mărturia noastră este stricată și Domnul Isus este dezonorat.

Fără cusur

Cel care jertfa nu putea aduce orice animal. El trebuia să știe ce animal aduce și trebuia să fie animalul cel mai bun. În cartea Maleahi Domnul trebuia să acuze, că ei l-au adus animale care aveau cusur. El le arată că era o lipsă de politețe, o atitudine de nerecunoștință, o dezonorare faptul că ei nu l-au dat ce este cel mai bun.

Animalul trebuia înainte de toate să fie și fără cusur, deci să fie desăvârșit. Aceasta arată foarte clar că aici este vorba de o imagine a Domnului Isus, așa cum El era desăvârșit în toate. În El nu era nici un păcat, El nu a făcut nici un păcat, El nu a cunoscut nici un păcat, toate acțiunile Lui erau desăvârșite. În epistola 1 Petru 1.19 se spune, că noi am fost răscumpărați prin sângele „prețios al lui Hristos, ca al unui miel fără cusur și fără pată”. Aceasta este mai mult decât prevedeau cerințele. Și acest caracter al lipsei de păcat, al desăvârșirii îl găsim clar arătat în evanghelia după Ioan, evanghelia jertfei arderii de tot. Domnul întreabă în evanghelia după Ioan 8.46: „Cine dintre voi Mă dovedește de păcat?”, și în Ioan 14.30: „Vine stăpânitorul lumii și el nu are nimic în Mine.”

E. Trepte în formele diferite de aducere a jertfelor

1. Valoarea și mărimea animalului

Prima grupă este vițelul. Aceasta este jertfa cea mai mare, căci oile și caprele sunt mai mici, și porumbeii și turturelele sunt și mai mici. Este o diferență foarte mare între vițel și porumbel. Prin aceasta trebuia să se vadă clar prețuirea pe care o face jertfitorul care aducea această jertfă de ardere de tot și înțelegerile diferite ale valorii jertfei arderii de tot. Probabil jertfitorul nu era așa de bogat, ca să poată aduce un vițel, sau poate pentru el nu avea multă valoare. Însă Dumnezeu este mulțumit și cu un porumbel ca jertfă de ardere de tot, dacă este ceva care vorbește despre Fiul Său și despre ceea ce El era pentru Dumnezeu. Și un credincios poate avea o prețuire foarte diferită a jertfei Domnului. S-ar putea ca el să nu aibă așa multă înțelegere a valorii jertfei arderii de tot a Domnului; că el Îl recunoaște numai ca Acela care – asemenea unui porumbel – a coborât din cer pe pământ. Această prețuire diferită poate avea mai multe motive. În primul rând ar putea să fie că el a venit de curând la credință, așa că el nu a avut timp destul să se preocupe cu aceste lucruri. Sau el este constrâns să se preocupe cu alte lucruri, așa că el nu are timp. În cel mai trist caz el este prea comod și trândav să se preocupe cu ea, sau are interese mai mari pentru alte lucruri. Însă cu siguranță Dumnezeu știe ce jertfă putem noi aduce.

2. Aptitudinea de a fi o jertfă de ardere de tot

În aceste animale de jertfă găsim și o linie coborâtoare cu privire la faptul că animalul de jertfă este potrivit să prezinte gândurile lui Dumnezeu referitoare la jertfa arderii de tot. La vițel se spune: „este o jertfă de ardere de tot”, la animalele mici se spune „este ca jertfă de ardere de tot”, și la porumbei găsim numai „darul lui de jertfă”. (n. tr.: în versiunea în limba română nu se recunoaște clar această graduare).

3. Cantitatea de sânge

O altă diferență mare între aceste grupe (vițel, animale mici, porumbei) constă și în sânge. La primele două grupe, sângele a fost stropit în jurul altarului. În cazul vițelului se menționează categoric, că acest altar stătea la *intrarea* cortului întâlnirii, adică acolo unde se venea prima dată, când se intra în cortul întâlnirii. Deci când se venea la locul unde se putea fi împreună cu Dumnezeu, la intrare se vedea altarul pe care era stropit sângele de jur împrejur. Sângele dădea mărturie despre faptul că tot ce avea a face cu păcatul a fost rezolvat în chip divin și ispășirea a fost făcută. La grupa a doua – animalele mici – acest lucru nu mai este scos în evidență în mod deosebit; cu toate acestea sângele era stropit de jur împrejurul altarului. La grupa a treia – grupa păsărilor – nu mai este așa mult sânge, ca să fie posibilă o stropire. El este stropit numai pe peretele altarului.

4. Despizarea în bucăți

Și în privința despizării în bucăți a animalelor de jertfă sunt diferențe. Despre vițel citim, că fiii lui Aaron, preoții, trebuiau să așeze bucățile. La animalele mici aceasta nu mai este

Înșușirile și însemnătatea jertfei arderii de tot

prezentat cu toate detaliile. Și la porumbei nu mai este nici măcar posibil; acolo se spune chiar foarte categoric să fie despicat între aripi, dar să nu îl despartă în două. Aici nu se văd bucăți și de aceea porumbelul nu trebuia despărțit în bucăți. Gloriile Domnului se diferențiază tot mai puțin.

5. Asemănări în caracterul jertfei arderii de tot

În cazul caprei ne gândim deja la jertfa pentru păcat, căci ea era animalul caracteristic pentru jertfa pentru păcat (vezi Levitic 16). Și dacă comparăm darul ca ardere de tot adus printr-un porumbel cu porumbelul adus ca jertfă pentru păcat (Levitic 5.7-10), atunci găsim foarte multe asemănări. De aceea aici ne putem gândi că un credincios, care nu înțelege în măsură deplină însemnătatea jertfei arderii de tot, aduce o jertfă care poartă în ea foarte mult din caracterul jertfei pentru păcat. Aceasta o putem vedea deseori în orele de strângere laolaltă ca Adunare, care sunt marcate de ceea ce Hristos a făcut pentru noi, cum El a fost făcut păcat pentru noi și că El a îndurat pedeapsa pentru păcatele noastre.

Animalul mic trebuia sacrificat în partea de nord a altarului. Nordul are înțelesul de „ascuns, întunecat”, și oferă o impresie negativă. „De la nord va fi vărsat răul” (Ieremia 1.14). În privința aceasta ne putem gândi la judecată. Dușmanii lui Israel au venit întotdeauna din partea de nord. În partea de nord nu strălucește soarele. Asirianul este împăratul nordului. Și aceasta este o aluzie la judecata asupra păcatului.

6. Punerea mâinilor

Punerea mâinilor o găsim numai la animalul cel mai mare de jertfă, vițelul. Punerea mâinilor o găsim la jertfa de ardere de tot, jertfa pentru pace și jertfa pentru păcat. În toate cazurile ea vorbește despre o identificare a jertfitorului cu jertfa, chiar dacă este sub forme total diferite. La jertfa pentru păcat prin mărturisirea păcatelor și punerea mâinilor, păcatele jertfitorului trec asupra jertfei. La jertfa pentru arderea de tot și la jertfa de pace caracterul de bună plăcere al jertfei trece dimpotrivă asupra jertfitorului. Numai atunci când credinciosul vine cu această cea mai înaltă formă a jertfei arderii de tot, el înțelege acest caracter minunat al identificării cu jertfa desăvârșită.

7. Activitatea jertfitorului

Activitățile jertfitorului se reduc cu mărimea animalului de jertfă. La porumbel toate activitățile trebuie exercitate de preot. Chiar și omorârea porumbelului trebuie s-o facă preotul, cu toate că în mod normal el nu are nimic a face cu aceasta: preotul nu sacrifică. La fel se poate întâmpla și în orele de strângere laolaltă, că un frate exprimă un gând – de exemplu printr-o cântare, o rugăciune sau un verset biblic -, însă abia alți frați (care stau în apropiere preotească practică de Dumnezeu) dezvoltă gândul acesta în frumusețea lui.

8. Desăvârșirea jertfei

La jertfele cele mai slabe – porumbel – este vorba, că este prezent ceva care nu corespunde caracterului jertfei arderii de tot. În cadrul jertfei arderii de tot ar trebui să se ardă totul pe altar; nu ar trebui să fie nimic nepotrivit în vreun fel. Acest gând nu mai este în cazul jertfirii porumbelului, căci aici gușa cu resturile ei trebuia aruncată pe locul unde se aruncă cenușa, ceea ce vorbește de judecata exercitată. Această parte nu era potrivită să fie o jertfă de ardere de tot sau să fie arsă împreună cu celelalte ca jertfă de ardere de tot. La fel este și la adorarea adusă de noi deseori este ceva care nu este demn, care trebuie aruncat.